

ZAČASNA KOMISIJA ZA FITOSANITARNE UKREPE - INTERIM COMMISSION ON PHYTOSANITARY MEASURES

6. zasedanje

Rim, 29. marec – 2. april 2004

Poročilo

Šesto zasedanje Začasne komisije za fitosanitarne ukrepe - ICPM je v imenu direktorja FAO uradno odprl Mahmoud Solh (direktor oddelka za kmetijsko proizvodnjo in varstvo rastlin na FAO), predsedoval pa mu je Ralf Lopian (Finska). V komisiji sodelujejo predstavniki državnih organizacij za varstvo rastlin iz držav, podpisnic konvencije o varstvu rastlin (*International convention on plant protection – IPPC*). Komisija je začasana do pričetka veljavnosti spremenjene IPPC - 1997. Za zapisnikarja je bil izvoljen Michael Kurzweil (Avstrija), osnutek dnevnega reda je bil potrjen v točkah, kot je podano tudi poročilo. Pred plenarnim zasedanjem komisije je bil vsako jutro tudi koordinacijski sestanek EU za uskladitev stališč do točk dnevnega reda, ki so se mu pridružili tudi člani EPPO. Stališča EU so bila skozi proceduro Evropske komisije in Evropskega sveta že pripravljena in jih je podajal dr. Marc Vereecke (predsednik SCPH pri EC) ali pa predstavnik Irske Michael Hickey kot predsedujoče članice EU. V uvodu je bilo poudarjeno, da se pomembnost ICPM pri uskladitvi predpisov na področju varstva rastlin in pomoči pri mednarodni trgovini pri preprečevanju širjenja škodljivih organizmov močno povečuje. Predlagane spremembe so posledica večanja kakovosti in količine pri pripravi novih mednarodnih fitosanitarnih standardov.

Točka 2: Potrditev dnevnega reda komisije ICPM

Dnevni red je bil sprejet s potrebno večino glasov. V odsotnosti podpredsednika Maghespren Chinappena je bil za čas sestanka na njegovo mesto imenovan Bulegeya Komayombae (Uganda).

Točka 3: Poročilo predsedujočega ICPM za leto 2003

Predsednik ICPM Ralf Lopian je v poročilu poudaril težko finančno situacijo sektorja IPPC v letu 2003-2004, kot ga je obravnaval tudi Svet FAO (v maju in novembru 2003), ki je konec leta 2003 povečal proračun za leti 2004-2005 in omogočil poslovni načrt IPPC, kot je bil podan pod točko 8.6. IPPC sekretariat je sodeloval z drugimi mednarodnimi organizacijami, zlasti s sekretariatom mednarodne konvencije o biotski raznovrstnosti (CBD), s katerim je podpisal memorandum o sodelovanju delovnih teles, še posebej na področju invazivnih tujih vrst, za katere je bila v letu 2003 organizirana tudi delavnica s podporo nemške vlade (Braunschweig, Nemčija). Sekretariat IPPC se šteje za enega od treh organov v okviru WTO, ki sprejemajo standarde (poleg njega še *OIE – Office International des Epizooties* in *CAC - Codex Alimentarius Commission*) in se udeležuje sestankov SPS odbora pri WTO. Pogovarjajo se o tesnejšem sodelovanju in združevanju postopkov, s čimer sledijo nacionalnim organizacijam, ki imajo pristojne organe za veterino, fitosanitarne zadeve in varno hrano združene ali pa jih združujejo. Predsednik je poudaril pomembnost posebnega skrbniškega fonda (*Special Trust Fund*), za katerega so se zavzeli predvsem iz Kanade in Nove Zelandije. V okviru SPS komisije v marcu 2004 se povabi k

sodelovanju tudi druge države članice (»donorske« države, organizacije in agencije) IPPC, kar bo vodilo tudi k boljšemu fitosanitarnemu položaju v svetu.

Točka 4: Poročilo sekretariata IPPC za leto 2003

Na področju standardizacije so delovale ekspertne delovne skupine, ki so uskladile standarde za ekvivalenco (enakovrednost), obvladovanje raka citrusov, majhno zastopanost škodljivih organizmov in revizijo biotičnega varstva. V letu 2004 so predvidene obravnave (ekspertne delovne skupine) za naslednje standarde:

- smernice za pošiljke v tranzitu (Guidelines for consignments in transit) - nov
- revizija ISPM 2 (Guidelines for pest risk analysis)
- metodika pregledov (Inspection methodology) - nov
- revizija ISPM No 5 (slovar fitosanitarnih izrazov)
- revizija ISPM No 1 (uvoz)
- nadzor raka citrusov (Citrus canker surveillance) – osnutek v pripravi
- učinkovitost ukrepov (Efficacy of measures) – osnutek v pripravi
- smernice za oblikovanje specifičnih diagnostičnih protokolov za nadzorovane škodljive organizme (Guidelines for formatting specific diagnostic protocols for regulated pests) – osnutek v pripravi

Sekretariat IPPC je poročal o mednarodnem posvetovanju fitosanitarnih služb in agencij v Braunschweigu (Nemčija) septembra 2003 na temo invazivnih tujih vrst (ISPM št. 2 – Guidelines for pest risk analysis). Eden od zaključkov posveta je bil tudi načrtovanje naslednje delavnice predvidoma v Kanadi (jesen 2005).

Dr. David Novell (IPPC sekretariat) je podal poročilo o razvoju informacijske podpore, zlasti o mednarodnem fitosanitarnem portalu (*International Phytosanitary Portal - IPP* - <http://www.ippc.int>). Zaradi ažurnosti informacij so postopki sprejemanja standardov skozi objavo na portalu transparentni, veliko vrednost imajo informacije o kontaktnih točkah, zato je pozval, naj vse države pošljejo veljavne podatke.

Točka 5: Poročilo s 15. strokovnega posvetovanja med regionalnimi organizacijami

Na posvetovanju so sodelovale naslednje regionalne organizacije za varstvo rastlin:

- Asia and Pacific Plant Protection Commission (APPPC)
- Interim commission on phytosanitary measures (ICPM)
- Caribbean Plant Protection Commission (CPPC)
- Comité Regional de Sanidad Vegetal para el Cono Sur (COSAVE)
- Comunidad Andina (CA)
- European and Mediterranean Plant Protection Organization (EPPO)
- Inter-African Phytosanitary Council (IAPC)
- North American Plant Protection Organization (NAPPO)
- Organismo Internacional Regional de Sanidad Agropecuaria (OIRSA)
- Pacific Plant Protection Organization kot gostiteljica (PPPO).

Razprava o implementaciji ISPM standardov za posamezne države je bila intenzivna, še posebej standarda ISPM 15, ki ga nekatere organizacije (npr. COSAVE, APPPC), ki nimajo mehanizma

za implementacijo teh standardov, zavračajo. Razlog je predvsem v pomanjkanju strokovnih služb, za vzpostavitev katerih je potreben čas in denar (računajo predvsem na tehnično pomoč IPPC). Pri implementaciji standarda ISPM 15 želijo obdržati tretiranje z metal bromidom – večina drugih regionalnih organizacij pa želi spoštovati Montrealski protokol (ICPP). Svet IAPC (*Inter-African Phytosanitary Council*) je sklenil, da bo naslednje tehnično posvetovanje regionalnih organizacij za varstvo rastlin (16.) organizirano v Nairobiju (Kenija).

Točka 6.1: Poročilo SPS - WTO sekretariata za leto 2003

Sekretariat SPS-WTO je podal poročilo o delovanju pri posredovanju v posebnih zahtevah pri trgovanju, na področju ekvivalence (enakovrednosti), regionalizacije, rabe skupnih standardov in tehnične pomoči. Odbor SPS je imel v letu 2003 tri zasedanja (aprila, junija in oktobra), prav toliko jih načrtujejo za leto 2004. Nekateri dokumenti sestankov SPS - WTO so javno dostopni na internetnem naslovu <http://docsonline.wto.org> (tudi izvleček vseh fitosanitarnih zadev od 1995 do 2003 – G/SPS/204/Rev.4). Zanimivo je bilo poročilo o posredovanju sekretariata pri poravnavi šestih sporov zaradi oviranja mednarodne trgovine, ko poskrbi za ustanovitev mešane strokovne skupine, ki zaseda toliko časa, da se sporazumejo. Pri sporu med ZDA in Japonsko, ki je prepovedala uvoz plodov jabolk zaradi neavrnosti vnosa hruševega ožiga (*Erwina amylovora*), so se po enoletnem pogajanju sporazumeli, da plodovi ne predstavljajo poti vnosa bolezni v pridelovalne okoliše, zato zahteva Japonske po večkratnih pregledih med vegetacijo in vzpostavitev 500 m varovalnih pasov pri rodnih nasadih v ZDA ni upravičena. Med novimi nesporazumi je za nas zanimiva skupina za poravnavo spora, ki so ga sprožile ZDA, Kanada in Argentina proti Evropski uniji zaradi omejevanja trženja biotehnoloških proizvodov. Spor je nastal tudi med ZDA in Japonsko v zvezi z zahtevo Japonske glede testiranja sort sadnih rastlin pri tretiranju proti jabolčnemu zavijaču (*Cydia pomonella*). Podrobnejše originalno poročilo SPS sekretariata je dostopno na zgoraj navedenem internetnem naslovu.

Točka 6.2: Poročilo sekretariata CBD za leto 2003

Sekretariat konvencije o biotski raznovrstnosti (CBD) je poročal o dobrem sodelovanju s sekretariatom IPPC, saj je ICPM razvil standarde z vidika biotske raznovrstnosti in s tem pripomogel k uveljavitvi CBD. Sodelovanje se nadaljuje na področju živih spremenjenih organizmov (*LMO – Living Modified Organisms*), katerih metodika analize neavarnosti je opredeljena v dopolnitvi ISPM 11, ki se je sprejemal na tem zasedanju ICPM. Skupno zasedanje je bilo 2003 v Montrealu, kjer so obravnavali teme: invazivne tujerodne vrste, živi spremenjeni organizmi in biotska varnost. Podpisan je bil memorandum, ki formalizira sodelovanje IPPC in CBD. Kartagenski protokol o biotski varnosti je pričel veljati 22. marca 2003 (89 držav podpisnic protokola).

Točka 7.1: Poročilo standardnega odbora (SC)

V letu 2003 se je SC-7/SC-20 sestel dvakrat (maj in november). Obravnavani so bili nekateri osnutki sprememb pri standardih (7) in sicer:

- revizija standarda ISPM št. 1: Načela rastlinske karantene glede na mednarodno trgovino (*Principles of plant quarantine as related to international trade*)
- revizija standarda ISPM št. 2: Smernice za analizo nevarnosti škodljivega organizma (*Guidelines for pest risk analysis*)

- revizija standarda ISPM št. 3: Kodeks uvoza in sprostitev eksotičnih organizmov za biotično zatiranje (*Code of conduct for the import and release of exotic biological agents*)
- predloženi so bili nekateri novi predlogi: smernice za ekvivalenco (enakovrednost) (*Guidelines for equivalence*), zmanjšanje razširjenosti škodljivih organizmov (*Low pest prevalence*), smernice za oblikovanje specifičnih diagnostičnih protokolov za nadzorovane škodljive organizme (*Guidelines for formatting specific diagnostic protocols for regulated pests*), uporaba enotnih ukrepov pri sistematičnem nadzoru PRM pri citrusih zaradi raka citrusov (*The use of integrated measures in a systems approach for pest risk management of citrus fruit for citrus canker*)

Predlagani so bili štirje osnutki novih mednarodnih standardov (Točka 7.2). Osutek standarda Učinkovitost ukrepov: zasnova in uporaba (*Efficacy of measures: concept and application*) bo poslan v konzultacijo naknadno.

Točka 7.2: Sprejem mednarodnih standardov

V plenarnem delu kot tudi v dveh delovnih skupinah so bili obravnavni in sprejeti naslednji standardi (3):

1. Smernice za fitosanitarni sistem nadzora uvoza (*Guidelines for a phytosanitary import regulatory system*) – NOV
2. Analiza nevarnosti za nadzorovane nekarantenske organizme (*Pest risk analysis for regulated non-quarantine pests*) - NOV
3. dopolnitev standarda ISPM št. 11 - Rev. 1: Analiza nevarnosti živih spremenjenih organizmov (*Pest risk analysis for quarantine pests*): *Pest risk analysis for living modified organisms*.

S sprejemom standardov se do naslednje komisije ICPM temu ustrezno uredi tudi slovar fitosanitarnih izrazov (*Glossary Working Group*). Med sprejetimi standardi se obnovijo nekateri novi izrazi: pest risk assessment (for regulated non-quarantine pests), pest risk management (for regulated non-quarantine pests).

Točka 7.3: Prioritete priprave novih mednarodnih standardov

Zasnove standardov:

1. Alternativne strategije metil bromidu (Alternative strategies to methyl bromide) - treatment manual
3. Elektronsko potrjevanje (Electronic certification)
4. Uvoz žlahtniteljskega materiala rastlin (Import of plant breeding material) – predlog EU
7. Vzorčenje (Sampling)

Navodila za standarde:

1. Guidelines for the formatting/drafting of commodity ISPMs
2. Guidelines for the formatting/drafting of pest specific ISPMs

Standardi, ki se nanašajo na blago:

1. Izvozno potrjevanje krompirja (Export certification for potatoes)

2. Beljenje lesa (Debarking of wood)

Tehnični odbori (*Technical Panels*) ali ekspertne skupine (*Expert Working Groups*):

1. za razvoj diagnostičnih protokolov za specifične škodljive oorganizme
2. za oblikovanje neokuženih območij in sistematične raziskave za sadne muhe
3. za tretiranje
4. za gozdno karanteno

Sekretariat vsako leto do 1. oktobra sprejema predloge novih standardov (predhodno usklajenih z NPPO, RPPO, WTO-SPS).

Točka 7.4: Uveljavitev ISPM 15 za leseni pakirni material

ISPM 15 za označevanje lesenega pakirnega materiala v mednarodni trgovini je začel veljati 1.1.2004 (sprejet na 4. zasedanju ICPM 2002). V razpravi so zlasti države v razvoju poudarjale, da standarda v celoti še ne morejo izvajati, še posebej države v toplem klimatu, ki nimajo peči za obdelavo lesa in jim je uporaba metil-bromida glavni način tretiranja lesa. Dodatni zadržki nekaterih držav (npr. Kitajska) proti uporabi metil-bromida so v njegovi delni učinkovitosti (deluje na vektorje, ne pa na nematode in glive).

ICPM je ugotovila, da ISPM 15 v celoti velja v vseh državah, ki so registrirale uporabo enotne oznake (Seznam držav priložen poročilu in dostopen na IPP) glede karantenskih ukrepov, tretiranja, registracije obratov in dodelave lesa in se mora izvajati. Odložena je le implementacija oznake na lesu (žiga). Drugače povedano to pomeni, da veljajo vse zahteve za izvozno potrjevanje (v primeru zahteve države uvoznice se zato izda fitosanitarno spričevalo), medtem ko se uvozne zahteve (žigi) še ne izvajajo v večini držav najmanj do 1.1.2005.

Praktični problemi, s katerimi se države članice IPPC srečujejo pri uveljavitvi tega standarda so:

- obnova lesne embalaže;
- star lesni pakirni material;
- tretiranje žaganega lesa.

Poseben problem predstavlja tudi registracija žiga, ki mora imeti obliko, kot je navedena v standardu ISPM 15 (Annex 2). Trenutno je FAO prejel vloge za registracijo žiga iz 83 držav članic (med njimi tudi Slovenije). Seznam je dostopen na <http://www.ippc.int>. Pravna služba IPPC je obvestila vse države članice, da za uporabo žiga ne potrebujejo posebnega sporazuma. Žig v tem smislu lahko uporabljajo NPPO in od nje pooblaščen obrati v vseh državah članicah v skladu s standardom ISPM 15.

Po diskusiji o težavah pri implementaciji ISPM 15 je bil sprejet sklep, da se reševanje strokovnega problema: s čim nadomestiti uporabo metil-bromida, vključi Mednarodna raziskovalna skupina za zdravstveno varstvo gozdov (IFQRG - *International Forestry Quarantine Research Group*), ki okviru IPPC združuje strokovnjake z raziskovalnega in fitosanitarnega področja v svetovnem merilu. Članstvo je odprto, zato predlagamo, da se prouči možnost vključitve slovenskega strokovnjaka v skupino, ker je za Slovenijo to področje zelo pomembno. Imenovanje se opravi na predlog NPPO (ime strokovnjaka + CV). IFQRG skupina objavlja svoje delo na spletu (<http://www.forestry-quarantine.org>) in izmenjuje izkušnje s

sorodno delovno skupino IUFRO (*International Union of Forest Research Organizations*) - Alien invasive species in international trade (WG 7.03.12). Naslednji sestanek IFQRG bo 15 - 17 februarja 2005, kje bodo izpostavljena tudi naslednja vprašanja:

- živ rastlinski material/razmnoževalni rastlinski material;
- vrste analiz;
- metabolni stres;
- analiza nevarnosti škodljivega organizma (PRA);
- monitoring pri škodljivih organizmih;
- ponoven napad škodljivega organizma.

Sprejet je bil tudi sklep, da bodo razvite države pomagale uveljavljati ISPM 15 v drugih državah. V ta namen bo v okviru IPPC organizirana delavnica o implementaciji ISPM 15.

Točka 8.1: Sprejem revidiranega teksta IPPC (1997)

Sekretariat je predstavil sprejemanje revidirane verzije Mednarodne konvencije o varstvu rastlin – *International Plant Protection Convention* (IPPC), ki je bila nazadnje spremenjena leta 1997. Konvencija stopi v veljavo trideseti dan po tem, ko jo podpiše 2/3 članic podpisnic IPPC. Trenutno je spremembe konvencije podpisalo 56 držav članic (od 127 članic), kar pomeni, da revidirana verzija stopi v veljavo po podpisu preostalih držav članic (predvidoma v 3 letih). Sekretariat je v ta namen pozval vse države članice FAO, članice in nečlanice IPPC, da v čim krajšem možnem času sprejmejo spremembe konvencije. Po uveljavitvi spremenjenega besedila v ICPM postane CPM, v njej pa bodo lahko glasovale le države podpisnice, ne tako kot sedaj, ko v ICPM delujejo vse države, članice FAO. Sekretariat bo pripravil za ICPM-7 potrebna priporočila, ki so bila na zasedanju dana tudi v uskladitev.

Točka 8.2: Poročilo sestanka delovne skupine SPTA (*Strategic Planning and Technical Assistance*)

Sestanek SPTA je bil v Rimu od 13 do 17 oktobra 2003. SPTA se zavzema za pomembnost sodelovanja z raziskovalnimi organizacijami v skladu s poslovnim (*Business plan*) in strateškim (*Strategic plan*) načrtom, zlasti pri:

- pregledu stanja varstva rastlin v svetu;
- za izboljšanje izmenjave informacij.

Točka 8.3: Finančno poročilo

Sekretariat je v finančnem poročilu za leto 2003 poročal o stanju stroškov in proračunske porabe. Prikazano je bilo nezavidljivo stanje o dolgovih, ki je za delovanje organizacije kot je ICPM zelo pomembno. Posebna proračunska postavka za dodatno proračunsko porabo se predvideva za izdelavo prihajajočih standardov glede na program dela, predvsem za tehnično pomoč in sodelovanje z drugimi organizacijami (*Regular Programme of the Organization*). Poseben strošek je v letu 2003 predstavljalo usklajevanje registracije žiga pri lesnem pakirnem materialu (ISPM št. 15) ter organizacija nekaterih delavnic in ekspertnih skupin (npr. za raka citrusov, invazivne tuje vrste škodljivih organizmov).

Točka 8.4: Proračun

Proračun ICPM je usklajen z letnim programom (*Regular Programme of the Organization*), ki bo usklajen s konferenco FAO - *FAO Programme and Finance Committee* (kjer so pristne vse države članice FAO), ki poteka na vsaki dve leti (2002-2003, 2004-2005,...). Letošnje zasedanje bo v maju. Za leti 2006-2007 se predvideva zmanjšanje aktivnosti, v kolikor se ne bodo našla dodatna sredstva.

Za leto 2004 se predvidevajo naslednji izdatki, ki so del strateškega načrta (*Strategic Plan*) (glej točko 8.6):

1. Razvoj, sprejem, nadzor in izvedba mednarodnih standardov ISPM (npr. organizacija ISPM, SC-20, SC-7, delovne skupine ISPM, TC, ICPM in usklajevanje v državah članicah ter izdajanje ISPM standardov);
2. Izmenjava informacij (npr. IPP skupina);
3. Priprava osnutkov;
4. Tehnična pomoč;
5. Delovna skupina SPTA – *Strategic Planning and Technical Assistance*;
6. Podpora (sodelovanje IPPC z drugimi organizacijami).

Dodatna finančna sredstva tudi s strani EU, Nove Zelandije in Kanade za pomoč državam v razvoju pri sprejemu standardov v letu 2004 (okrog 100 000 evrov) – poseben skrbniški sklad, glej točko 8.5 (*Special Trust Fund*).

Točka 8.5: Poseben skrbniški sklad (*Special Trust Fund*)

Poseben skrbniški sklad je bil ustanovljen na zasedanju ICPM 5. SPTA je kasneje podal določene predloge v zvezi s prerazporeditvijo sredstev za določene aktivnosti, PCE – *Phytosanitary Capacity Evaluation* in izmenjavo informacij. Sekretariat je poudaril, da je poseben skrbniški sklad namenjen tudi za administrativno in operativno podporo. 15 % prerazporeditev sredstev iz sklada je namenjena tehnični podpori (npr. pomoč državam v razvoju pri implementaciji standarda ISPM št.15). Sredstva, ki so bila prenesena na PCE – *Phytosanitary Capacity Evaluation*, se namenijo za izmenjavo informacij (ne sme preseči 30% vseh sredstev sklada). V skladu z zgoraj navedenim se popravek vnese tudi v finančne smernice posebnega skrbniškega sklada, ki bodo sprejete na naslednjem sestanku ICPM (po predhodni uskladitvi z SPTA in uradom FAO).

Točka 8.6: Strateški (*Strategic Plan*) in poslovni (*Business Plan*) načrt

SPTA – *Strategic Planning and Technical Assistance* je v delovnih skupinah predlagal, da se strateški načrt, ki ga je predložil sekretariat ponovno preuči po spremembi delovnega programa FAO (*FAO Programme and Finance Committee* v maju 2004). Predlagajo, da ciljna skupina (*Focus Group*) predloži aktivnosti in uredi dolgoročno investiranje IPPC (v soglasju z SPTA) najkasneje do naslednjega ICPM-a.

Točka 8.7: Izpopolnitev uveljavljenih postopkov pri sprejemanju standardov (Improvements to the Standard Setting Procedure)

Pri sprejemanju standardov se upoštevajo do sedaj uveljavljeni postopki z izpopolnitvami (*Standard Setting Procedures*), ki jih je predlagala ciljna skupina (*Focus Group*) ter sprejel SPTA in TC. Na plenarnem zasedanju so bili podani predlogi spremembe o dolžini, ki je potrebna za mednarodno uskladitev, tako za uveljavljeni postopek, kot tudi za hiter postopek sprejemanja (zmanjšanje na 100 dni, prej 120 dni). Podani so bili predlogi za povečanje transparentnosti, ustanovitev in delovanje tehničnih odborov (TC - *Technical Panels*) ter glede vloge nadzornikov ter sprejemanja standardov po hitrem postopku (SC). Na plenarnem zasedanju je bilo tudi sprejeto, da sekretariat pripravi angleško verzijo standardov na IPP portalu v najkrajšem možnem času (dokumente pošlje tudi po pošti na IPPC kontaktne točke - NPPO).

Točka 8.8: Delo standardnih odborov (SC – *Standard Committee*)

Na ICPM-3 v letu 2001 je bila sprejeta odločitev, da je število članov standardnih odborov (SC) sestavljeno iz 20 članov in sicer 3 iz vsake FAO regije in 2 člana iz Severne Amerike). Na ICPM-5 v letu 2003 je Azijska regija predlagala povečanje števila članov na 24 članov (4 člani iz Evrope, Afrike, Latinske Amerike/Karibska regija in Bližnji vzhod, 2 člana pa iz Severne Amerike in jugozahodne Pacifiške regije). Na letošnjem plenarnem zasedanju je bil sprejet sklep o povečanju članov standardnih odborov na 25 članov in sicer:

- Afrika (4 člani)
- Azija (4 člani)
- Evropa (4 člani)
- Latinska Amerika in Karibska regija (4 člani)
- Bližnji vzhod (4 člani)
- Severna Amerika (2 člana)
- Jugozahodni Pacific (3 člani)

Vseh pet novih članov za posamezno regijo bo imenovanih do konca septembra 2004, ko bodo povabljeni tudi kot opazovalci na zasedanje SC v novembru 2004 (potrjeni pa bodo na zasedanju ICPM 7). Poveča se tudi mandatna doba članstva na 3 leta, prej 2 leti.

Točka 8.9: Izbira predsednika standardnega odbora (SC) in članov delovnih skupin (WG)

Sekretariat IPPC je poudaril, da je potrebno organizirati sestanek standardnega odbora (SC) v maju 2004 ter 2005 z namenom potrditve članov SC-7.

Točka 8.10: Vloga in funkcija začasne delovne skupine SPTA

Sekretariat IPPC je potrdil pomembno vlogo SPTA pri povezovanju strateškega načrtovanja (*Strategic planning*) in tehnične pomoči (*Technical assistance*). Sklenil je tudi, da se bo zavzel pri vključitvi dveh novih zastopnikov iz nerazvitih držav na naslednjem SPTA sestanku.

Točka 8.11: Vloga in funkcija regionalnih organizacij za varstvo rastlin (RPPO)

Vloga in funkcija regionalnih organizacij za varstvo rastlin (RPPO) je bila podana že na 14. tehničnem posvetovanju med regionalnimi organizacijami za varstvo rastlin v Marakešu. ICPM

je potrdil, da se v letu 2004 sestanejo trije predstavniki regionalnih organizacij - manjše delovne skupine (predstavniki COSAVE, EPPO in IAPSC), da potrdijo vlogo in funkcijo teh organizacij v skladu z IPPC. Poročilo sestanka te skupine bo predstavljeno na 16. tehničnem zasedanju med regionalnimi organizacijami.

Točka 8.12: Postopki za pospešitev uveljavitve ali preklica novih ISPM

Kot odgovor na prošnjo SPTA, je sekretariat predstavil okoliščine pod katerimi se implementacija ISPM standardov začasno odloži. Tak primer je bil npr. standard ISPM 15, ki je prvotno predpisoval sprejem »no-bug« žiga, ki ga je pred tem že zaščitila neka firma. Zato je IPPC sekretariat moral zaradi grozeče tožbe s finančnimi posledicami umakniti registracijo žiga brez predhodne odobritve ICPM (uskladitev na sestankih FAO glede na posamezen primer).

Točka 9: Izmenjava informacij

Točka 9.1: Poročilo IPP (*International Phytosanitary Portal*) in IEWP (*International Exchange Work Programme*)

Sekretariat je predstavil novosti na IPP portalu - <http://www.ippc.int/IPP/En/default.htm> (*International Phytosanitary Portal*) in program za izmenjavo informacij, ki je bil nazadnje nadgrajen januarja 2004 (IPP *Support Group*). Na vsakih 6 mesecev IPPC pripravi verzijo IPP na CD-romu za izmenjavo informacij med državami članicami. Nadaljnje nadgradnje portala se predvidevajo za avgust 2004 (iskalnik, varnost, stabilnost, poročanje o škodljivih organizmih,...). Predvsem pa je sekretariat opozoril na ažuriranje kontaktnih točk po posameznih FAO članicah. Tudi Slovenija mora sporočiti spremenjene podatke (sekretariat priporoča postopek preko vlade). Sekretariat ter podporna skupina (*Support Group*) pripravita (preko SPTA) do naslednjega ICPM osnutek programa za izmenjavo informacij.

Točka 10.1: Poročilo CBDS (*Subsidiary Body on Dispute Settlement*)

Odločitev o oblikovanju odbora za poravnavo sporov SBDS je bila sprejeta že na ICPM-3. Prvi sestanek je bil 3-4 aprila 2003 v Rimu. Poročilo o prvem sestanku je bilo podano na ICPM-5. Med letošnjim zasedanjem se je CBDS sestal med po končanih plenarnih zasedanjih ICPM. Poudarjeno je bilo, da se postopek SBDS premalo uporablja v praksi, kljub velikemu številu omejevanj pri mednarodni trgovini (več preko SPS komiteja). SBDS je razpravljal o vzrokih manjše rabe tega telesa ter seznanil države članice o možnostih uporabe SBDS.

Točka 10.2: Sprejem pristojnosti in nalog SBDS

Predsednik SBDS je predstavil predlog pristojnosti in nalog SBDS, ki je bil kasneje tudi sprejet. Zbor je sestavljen iz 7 članov iz vsake FAO regije. Izvoljeni so za dobo najmanj dveh let (največ šest let). Nekatere pripombe (zlasti poimenovanje SBDS) se pripravijo in uskladijo na naslednjem ICPM.

Naloge SBDS:

- daje navodila sekretariatu (pomoč pri administraciji, posredovanju, poravnavi, ...);
- predlaga imenovanje neodvisnih ekspertov;
- sodeluje pri verifikaciji;

- sodeluje pri delovanju ICPM.

Točka 11.1: Poročilo PCE (*Phytosanitary Capacity Evaluation Tool*)

PCE je bil vzpostavljen za pomoč državam članicam za prevzem fitosanitarnega sistema (npr. diagnostike) preko njihovih nacionalnih organizacij za varstvo rastlin (NPPO). Pomoč zajema tudi implementacijo mednarodnih standardov (preko organizacije PCE delavnic). Sprejem PCE je bil potrjen na ICPM-4. Sekretariat je poudaril, da je bil v letu 2003/2004 sistem PCE v uporabi v več kot 30 državah članicah.

Točka 11.2: Tehnična pomoč v programu dela za 2003/2004

Med letoma 2003/2004 je IPPC sekretariat prejel veliko prošenj (predvsem s strani nerazvitih držav) za tehnično pomoč pri oblikovanju nacionalnih fitosanitarnih služb. Sekretariat je na plenarnem zasedanju predstavil aktivnosti pri tehnični pomoči (*FAO* – tehnični program za pomoč, tehnična pomoč v okviru sekretariata in posebni program za varno hrano – *SPFS*). Predstavljene so bile tudi regionalne delavnice (PCE, osnutek *ISPM*-ov in tehnične pomoči). Nekaterne članice *FAO* so izrazile željo po ovrednotenju posameznih projektov v okviru *FAO* (npr. PCE). Predstavnik Kanade je predstavil mednarodno mrežo *PRA* (*Pest Risk Analysis*), za katero naj bi se v bodoče predvidevala dodatna finančna sredstva (predstavnik Urugvaja je poudaril, da je bila tehnična pomoč že ponujena s strani *CARICOM* – *The Caribbean Community*).

Točka 11.3: Politika priprave pojasnjevalnih dokumentov, navodil in drugih dokumentov

SPTA delovna skupina je predložila zahtevo za pripravo (eksperti pod okriljem sekretariata pred izdajo pregledajo osnutke pojasnjevalnih dokumentov, navodil in drugih dokumentov (pošljejo tudi SC, ki poda nanje tudi določene komentarje). Tako pripravljene dokumenti bodo pomagali državam članicam pri implementaciji IPPC in ISPM standardov. Sprejeti so bili tudi nekateri predlogi SPTA. Dokumenti se objavijo tudi na IPP portalu.

Točka 12.1: Memorandum o sodelovanju med CBD (*Convention on Biological Diversity*) in IPPC sekretariatom

Sekretariat je predstavil osnutek sporazuma o sodelovanju med CBD in IPPC sekretariatom. Predstavnik Kanade je poudaril, da igra v njihovi državi CBD pomembno vlogo in se kaže tudi napredek v sodelovanju z IPPC (npr. dopolnitev ISPM standarda št. 11, ki se nanaša na *PRA* za žive spremenjene organizme).

Točka 13: Koledar aktivnosti za leto 2004

S strani sekretariata je bil predstavljen koledar aktivnosti za leto 2004, ki se glede na razpoložljiva finančna sredstva lahko med letom spremeni. Koledar je dostopen na internetnem portalu IPP (<http://www.ippc.int/IPP/En/default.htm>) in bo na tem naslovu tudi glede terminskih sprememb sprotno posodobljen.

Točke 14.1, 14.2 in 14.3: Volitve funkcionarjev

Imenovani so bili regionalni predstavniki SC (*Standard Committee*) in SBDS (*Subsidiary Body on Dispute Settlement*) za dobo dveh let. Za območje Evrope so bili imenovani g. Marc Vereecke, g. Gingolds Armitis in g. Jens Georg Unger za SC in g. Mennie Gerritsen za SBDS (ponovno imenovanje).

Razno:

- Predstavljene so bile razlike med WTO in IPPC organom za reševanje sporov, kjer se IPPC nanaša izključno na reševanje sporov v primeru varstva rastlin;
- EU in države članice so opozorile na težave pri sprejemanju standarda ISPM št. 11 (v delu, ki se nanaša na analiza ŠO na okolje) v postopku verifikacije in pri njenem statusu;
- Predstavniki Avstralije je predstavil težave z glivo *Tilletia indica*, ki je bila najdena na nekaterih ladijskih pošiljkah, predvsem jih zanima status tega škodljivega organizma (saj so z sistematičnimi raziskavami ugotovili njeno odsotnost – ISPM št.8);
- Nekateri države članice so predpostavile, da potrebujejo razlago v zvezi z veljavnostjo revidirane verzije IPPC iz leta 1997;
- Ugotovljeno je bilo, da se dopolnitev ISPM št. 11 – Analiza nevarnosti živih spremenjenih organizmov nanaša izključno na varstvo rastlin.

Naslednje zasedanje komisije za fitosanitarne ukrepe (ICPM-7) bo **od 4. do 8. aprila 2005** v Rimu.

Zapisala udeleženca na ICPM-6:

Vlasta KNAPIČ

Primož PAJK

Poročilo poslano:

FURS, Sektor za zdravstveno varstvo rastlin, Sektor za semenarstvo

IRSKGH, Fitosanitarna inšpekcija, gozdarska inpekcija

KIS, oddelek za varstvo rastlin

NIB, oddelek za fiziologijo rastlin

IHPS, oddelek za varstvo rastlin

GIS, oddelek za varstvo gozdov

BF, Oddelek za lesarstvo

KGZS-zavod Maribor, oddelek za varstvo rastlin

KGZS-zavod Nova Gorica, entomološki laboratorij/oddelek za varstvo rastlin

KGZS-zavod Novo mesto, oddelek za varstvo rastlin

J:\FAO\ICPM04\Porocilo_ICPM_04.doc